

„Mintát kaptam, hogyan érdemes élni emberként!”

A kollégium az egyik legszínesebb világ

Brahmi Ilona

Végzettsége: alap: történelem-orosz szakos tanár, további: közoktatási vezető, okleveles kollégiumi nevelőtanár.

A kollégiumban töltött évek száma: 20 év. 2001-től napjainkig.

Betöltött munkakörei: tagintézmény-vezető, pedagógiai igazgatóhelyettes. Egyéb szakmai megbízatásai: a Kollégiumi Szövetség Jász-Nagykun-Szolnok Megyei elnöke; a Nemzeti Pedagógus Kar Kollégiumi Tagozat elnöke.

2012-től a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium – korábbi nevén Szolnok Városi Kollégium – intézményvezetője.

Miközben az igazgatói iroda kis kerekasztala mellett beszélgetve szép lassan kikerekedik előttem *Brahmi Ilona* pedagógus, intézményvezető portréja, belém fészkel a gondolat. Valóban kiveszőben van manapság az egy életre való elköteleződés – ahogy egy ismerősöm a minap ezt megjegyezte – mint az emberi magatartás fontos mércéje? Ha egy életpályát, kedvelt hivatást négy évtizedes szolgálattal – ennek csaknem felét vezető beosztásban – csupán két munkahelyen el lehet tölteni, felmerül annak az alapos „gyanúja”, hogy egy nagyfokú szakmai elhivatottsággal dolgozó emberrel szemben ülve szövögethetem most a beszéd fonalát. Ha nem így lenne, a köztisztélet, megbecsülés hiánya már másfelé repítette volna a szolnoki kollégium vezetőjét is. Ez esetben azonban tudatos döntés, stabil elhatározás előzte meg a pályaválasztást, amit lelkiismeretes szakmatanulás, majd felelősségteljes, a gyerekek és a kollégák szolgálatában szeretettel végzett munkás évtizedek követtek. Húsz éve vagyunk munkatársak. Tegeződünk.

Kedves Ilike! Hogyan kezdődött?

Már a gimnáziumi éveim alatt eldöntöttem, pedagógus szeretnék lenni. Ebben támogattak a szüleim, akik ugyan nem diplomás emberek voltak, de fontosnak tartották, hogy tanuljak. Amikor meghoztam a döntést a főiskolai jelentkezésről, nagyon szurkoltak nekem, és később is, a tanulmányaim teljes ideje alatt mindvégig mellettem álltak.

Nehéz életük volt a szüleidnek?

Nehéz munkássors jutott nekik, de az akkori időben nagyon jól meglátták a fiatalok kitörési lehetőségeit, talán ezért is álltak ennyire mellém. Nagyon sok példaképem, kiváló tanáraink voltak a jászberényi Lehel Vezér Gimnáziumban, akik mintát adtak arra, hogyan érdemes élni emberként. Ez is arra inspirált, hogy pedagógus legyek. A 31 fős osztályunkból 28 főt azonnal felvettek a felsőoktatásba, de később, az akkor kimaradt három osztálytársunk is diplomát szerzett. Van közöttünk egyetemi kutató, múzeumigazgató, jogász, agrárszakember, több pedagógus. Nagyon jó közösséggé váltunk, tartjuk a kapcsolatot. Ötévente összejövünk, tudunk egymásból is „meríteni”. Az utolsó két főiskolai évemet már munka mellett végeztem el, a szolnoki Egészségügyi Szakközép- és Szakiskolában helyezkedtem el nevelőtanárként. Ez volt az első munkahelyem, a második pedig a mai napig a Szolnok Városi Tehetséggondozó Szakkollégium, korábbi nevén, Szolnok Városi Kollégium. Mindig kollégiumi nevelőtanárként dolgoztam. Valamiért ez lett az én utam.

A pedagógushivatáson belül elég speciális terület a kollégiumpedagógia. Mit gondolsz, mi az, ami miatt mégis sok kolléga megkedveli?

Mindig mondom, de így is gondolom, hogy a kollégium az egyik legszínesebb világa a pedagógiának. Itt lehet oly módon szocializálni a gyerekeket, olyan életviteli útmutatásokat adni nekik, amelyek az emberi élet során nagyon fontosak. A programjaink, rendezvényeink annyi szép élményt nyújtottak, olyan inspirációt adtak, hogy alig volt vége, már készültünk a következőre. Néhány évig közben tanítottam is, amit szintén szerettem, de legalább ekkora kihívás kollégiumban dolgozni is. Ami nagyon nehéz ebben a délutáni, esti munkában, hogy valamilyen módon megtalálja az ember az egyensúlyt a munka és a magánélet, a családi teendők között. Nekem volt egy nagyon támogató, segítő családi háttér, ahonnan mindig kaptam a folyamatos biztatást, hogy ha én ezt szeretem, végezzem bátran tovább.

A „kistestvér” lánykollégium után jött a „nagy testvér”, a koedukált nagy kollégium. Könnyen ment a váltás?

Jusztin László igazgató úr 2001-ben megkeresett azzal, jöjjenek el hozzám, mert rám bízna a Gyermekváros utcai tagintézmény vezetését. Akkor egy hétig valóban erősen gondolkodtam, hogy ez a váltás akár ismeretekben, akár emberi kapcsolatokban mennyire lesz jó nekem, miben gyarapodhatok. Végül elvállaltam. Nehéz szívvel jöttem el húsz év után az előző munkahelyemről, de nagyon szép feladatot kaptam. Akkor lett felújítva a Gyermekváros utcai épületünk, és igazgató úr rám bízta a tagintézmény vezetését, emellett az Arany János Tehetséggondozó Program szakmai munkájának irányítását, fejlesztését is. A szakmai munka kialakításában, figyelembe véve az intézményi célokat, teljesen szabad kezet kaptam. Nagy kihívásnak éreztem, de jól is esett, hogy rám gondolt igazgató úr. Nagyon szép emlékeim vannak azokból az évekből. *Környei László* államtitkár úr például személyesen jött el Szolnokra, hogy megnézzék az első Arany János csoportunk táncbemutatóját, az épület átadó- és egyben tanévnyitó ünnepségen.

Nagyon eseménydús kétezres évek kezdődtek.

Minden egyes nap új kihívás volt. Akkor zajlott az épület beüzemelése is. A kollégiumi új bútorok beszerzését nyáron bonyolítottuk le. És bár sokat dolgoztunk a cél érdekében, minden nap képesek voltunk újult erővel folytatni a munkát. Igyekeztem megismerni a tantestületet is, és nagyszerű, felkészült kollégákkal találkoztam. *Rózsavári László* tanár úr volt a helyettesem, akivel naponta átbeszéltük a teendőket. Gondolatokat cseréltünk tanulókról, pedagógiai helyzetekről, megoldásokról. Az első tanévben mintegy 270 kollégistát kellett elhelyeznünk. Izgalmas évek voltak.

Elérkezett a 2004-es esztendő, amikor új feladatkört kaptál.

Három és fél év után 2004. február 1-től lettem pedagógiai igazgatóhelyettes, egészen 2011 végéig, 2012-től pedig intézményvezető a mai napig. A napi kapcsolatom átalakult ugyan a tanulókkal, de amikor csak tehettem – ma is ezt teszem – kimentem a tagintézményekbe, hogy lássam a szakmai munka fejlődését, és találkozzak a kollégista tanulókkal. Ezeket az éveket tartom pályafutásom egyik legszebb időszakának. Amit a tervezések során végiggondoltunk, és aminek láttuk a pedagógiai értékét, azt meg tudtuk valósítani. Szinte szárnyaltunk, az eredmények pedig újabb inspirációkat adtak az innovációs lehetőségek kiaknázására. Az Arany János programban nagyon egymásra hangolódtunk Kaszab Zoltánné kolléganőmmel. Az általunk kitűzött szakmai célok, feladatok végrehajtásában a pedagógus kollégák támogatása mellett egy nagyon aktív, termékeny időszakot sikerült elindítanunk, ami azóta is tart.

Az utóbbi évtized valóban nagyon gazdag volt eredményekben. Nevesítsük is ezeket!

Az elmúlt időszakot is a folyamatos pedagógiai tartalom- és szervezetfejlesztés jellemezte. 2017-ben elnyertük a Fogyasztói Tudatosságra Nevelő iskola, 2018-tól kezdve pedig harmadszor is a Boldog Iskola – Boldog kollégium címet, 2019-ben az Energiatudatos Iskola címmel gazdagodtunk. Minden tagintézményünk elnyerte az Ökoiskola címet. Az intézményünk Akkreditált Kiváló Tehetségpont. Nagyon örültünk, hogy 2018-ban megkaptuk a szakkollégiumi címet. A szakmai innovációs munkánk fontos állomását jelenti a megpályázott és az Oktatási Hivataltól elnyert Bázisintézmény címünk is, ugyanígy a Szolnoki Pedagógiai Oktatási központ által meghirdetett őszi és tavaszi pedagógiai napokon való részvétel, amikor kollégiumi jó gyakorlatainkat mutathatjuk be az érdeklődő pedagógusoknak. Sok munkát, de szakmai megújulást is adott az EFOP Lépj egy fokkal feljebb „Gyermekeink jövőjéért” hároméves projektben, illetve a most zajló Vendég vagy a természetben – viselkedj! című NTP-s pályázatban való részvételünk. A Bán úti tagintézményünk épületének belső felújítására 2018-ban egy EFOP-os pályázat révén nyertünk nagyobb összeget. Igyekszem a Nemzeti Pedagógus Kar Kollégiumi Tagozat elnökeként, de a Kollégiumi Szövetség Jász-Nagykun-Szolnok Megyei elnökeként is a kollégiumi szakmát, a benne dolgozó kollégákat konferenciák, rendezvények szervezésével is segíteni, ahol megbeszélhetjük a korunk új kihívásaira, követelményeire való válaszadások, új szakmai tartalmak bevezetését.

Hogyan alakult a szakmai fenntartó-irányító intézményekkel való kapcsolat? Hiszen 2007-től kezdve több nagy program zajlott a szolnoki kollégiumban egy időben és a telephelyeket – tagintézményeket – is működtetni kellett.

Teljes mértékű támogatást kaptunk korábban az önkormányzattól, jelenleg pedig a tankerülettől. A második Arany János programunk, a szakközépiskolai 2007-ben indult, amit akkor még szakiskolainak neveztek. Ekkor már nagy tapasztalati tőkénk volt a tehetséggondozó programban, ahonnan egyes tevékenységeket, programelemeket – nyilván megfelelő módosítással – sikerült úgy átvennünk, hogy ma is működőképesek és fontosak. A fejlesztő munkában az intézményen belüli szinergia-hatásra, a műhelymunkára, a továbbképzésekre, a folyamatos érzékenyítésre, és a rendelkezésre álló humán-erőforrás tudására, ismereteire támaszkodhattunk. Mindezt nagyon komoly pedagógiai értéknek tartom amellet, hogy a tantestület egésze fogékony volt az újabb nagy kihívásnak való megfelelésre. Ez közös gondolkodás, célkitűzés és együttműködés nélkül nem tudott volna megvalósulni.

Mennyire sikeres a szakközépiskolai program?

Úgy gondolom, nagyon. Boldog vagyok, hogy többször megélhettem azokat a tanév végi búcsúztató ünnepségeket, amikor látva a diákokat, megfogalmazza az ember magában, de jó hogy ilyen sokat tudunk segíteni. Milyen jó, hogy ezeket a tanulókat megtarthattuk! Sok fiatal nem jutott volna el a szakmai vizsgáig, ha nem kapja meg azt a törődést, figyelmet, tanulássegítést, azt az állandó motivációs bázist, ami kellett ahhoz, hogy amikor már feladták volna, akkor is találtunk megoldást, kiutat, ami átsegítette őket a nehézségeken.

A mai napig jönnek a visszajelzések a végzettektől. Gondolom ezek is fontosak.

A mi munkánkban a legfontosabb fokmérő a tanulók részéről megnyilvánuló visszacsatolások. Az Arany János Tehetséggondozó Programban évente meghívjuk egy félnapos vendégségbe azokat, akik már végeztek nálunk. Nagyon hasznos dolgokat mesélnek a tapasztalataikról, a megélt élményeikről, a programról. Ennél jobban, szebben mi sem tudjuk megfogalmazni a bent lévő gyerekeknek a projekt lényegét, mint azok a fiatal felnőttek, akik néhány éve mentek el tőlünk.

Az elmúlt húsz év alatt a sok program, feladat megvalósítása nem kevés pénzbe került. Országosan időnként gondok, fennakadások voltak az állam által nyújtott támogatással. Mégis, Szolnokon mintha ez kevesebb nehézséget okozott volna. Mi ennek az oka?

Az összehangolt, jó csapatmunka eredménye. Mindig átgondoltuk mit szeretnénk, milyen tevékenységeket és igyekeztünk előzetes számítások alapján reálisan mellérendelni a szükséges forrást. Anyagi gondjaink ezért igazán nem voltak. Talán két tanévben, a fenntartó váltások idején történt, hogy csak kisebb csúszásokkal sikerült hoznunk az eredeti tervet, ami átmeneti időszak volt csupán. Összességében zökkenőmentesen dolgozhattunk a mai napig.

Intézményvezetőként hogyan látod a jövőjét az Arany programoknak?

A tehetséggondozó program valószínű megmarad hosszú távon, a támogatása biztosítottnak tűnik. Viszont a beiskolázást új alapokra kell helyezni, illetve tanulni kell egymástól ezen a téren. Vannak intézmények, ahová kevesebb tanuló jelentkezik, míg máshol ez nem okoz gondot. Sajnos a kollégiumi szakközépiskolai program felmenő rendszerben véget ér. Van olyan elképzelés, hogy a szakképzés indít egy hasonló programot. Amennyiben kollégistának kell lenni az oda beiskolázott tanulóknak, ez a program minket is megtalál, azzal együtt, hogy nem a kollégium, hanem az iskola lesz az új program pályázója. Ez egy új kezdet lehet,

amelyben a kollégiumnak legalább olyan meghatározó szerepe lehet, mint jelenleg. A nálunk felhalmozott tudás és tapasztalat birtokában érdemes lenne megpályáznunk és elindítanunk majd az Arany János Kollégiumi Programot, amely Szolnok megyében most egyedül Törökszentmiklóson működik.

Interjúkötetünk címe: Útközben, új utakon. A szolnoki kollégium 25 éve működik. Hogyan változott a kollégiumi szakma megbecsültsége, elfogadottsága az eltelt negyedszázad alatt?

Ahhoz, hogy Szolnokon kiteljesedjen a kollégiumpedagógia, és országosan is elismert intézménnyé váljunk, két nagyon fontos feltétel kellett. Az egyik, hogy önálló intézményként dolgozhattunk. A fő profilunk a kollégiumpedagógia minőségi szakmai színvonalának biztosítása. Ez által érhető el, hogy a ránk bízott gyerekekből a létező legjobbat tudjuk kihozni. Ebben áll a felelősségünk, ez a feladatunk. A másik feltétel, hogy van egy tantestületünk, amelyben olyan pedagógusok dolgoznak, akik fontosnak tartják a pedagógiának ezt a területét, saját maguk vállalták, hogy szívesen dolgoznak itt. Azt gondolom, sikerült egy hozzáértő, szakmailag felkészült, a munkájuk iránt elkötelezett, a nevelési céljainkkal azonosulni tudó pedagógusokból álló tantestületet kialakítanunk Szolnokon.

A negyedszázad alatt elért eredményeink az együttműködés eredményei. Nem a vezetők munkájának, hanem a megvalósításért dolgozó összes pedagógus és munkatárs eredménye. A nevelő-oktató munkát segítő alkalmazottak, a gazdasági iroda dolgozói, a takarító nénik, a portások, a karbantartók is ide tartoznak, mert az a meggyőződésünk és hitünk, hogy személyiségével, munkájával mindenki nevel. Ugyanakkor sosem volt gondunk a kollégáink önképzésével, továbbtanulásával, akik szívesen veszik igénybe a szakmai tanulmányutak kínáلتa tapasztalatcsere lehetőségeket, a belső továbbképzéseket, tudásmegosztási módszereket is. A pedagógusaink elkötelezettek, motiváltak, nyitottak az újfajta ismeretek iránt, ezért minden tagintézményben jelentősen fejlesztettük az utóbbi években a számítógépparkunkat is. A felkészültségünk révén a digitális oktatás kihívásainak is könnyebben meg tudtunk így felelni. Ezért nem okozott nagy gondot ősszel a gyerekekkel való kapcsolattartáshoz – az egységességre való törekvésünknek megfelelően – a Google Classroom platform kiválasztása. Ebben a nehéz, járvány sújtotta időszakban is arra törekszünk, amit *Johann Wolfgang von Goethe* nagyon szépen megfogalmazott: „*A legtöbb, amit gyermekeinknek adhatunk, gyökerek és szárnyak.*”

Köszönjük szépen az interjút!